

СЛУ

НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

„СЛУЖБЕН ЛИСТ НА СФРЈ“ излегува во издание на српскохрватски односно хрватско-српски, словенечки, македонски, албански и унгарски јазик. – Огласи според тарифата – Жиро сметка кај Службата на општественото книговодство 66802-603-21943

Петок, 10 февруари 1989

БЕЛГРАД

БРОЈ 9

ГОД. XLV

Цена на овој број е 3.800 динари. – Аконтација на претплата за 1989 година изнесува 53.300 динари. – Рок за рекламации 15 дена. – Редакција Улица Јована Ристика бр. 1. Пошт. факс 226. – Телефони: Централна 650-155; Уредништво 651-885; Служба за претплата 651-732; Телекс 11756

78.

Врз основа на член 2 од Законот за пригодни ковани пари („Службен лист на СФРЈ“, бр. 35/80 и 4/85), Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА 29. ШАХОВСКА ОЛИМПИЈАДА ВО НОВИ САД, КАКО НАСТАН ПО ПОВОД НА КОЈ ВО 1990 ГОДИНА ЌЕ СЕ ИЗДАДАТ ПРИГОДНИ КОВАНИ ПАРИ

1. Се определува 29. шаховска олимпијада во Нови Сад во 1990 година како настан од меѓународно значење, по повод на кој во 1990 година ќе се издадат пригодни ковани пари.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 21
19 јануари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Јанез Земљариќ, с. р.

79.

Врз основа на член 41 став 2 од Законот за прометот на стоки и услуги со странство („Службен лист на СФРЈ“, бр. 66/85, 38/86, 67/86, 43/87 и 87/87) по прибавеното мислење од Стопанската комора на Југославија, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА УВОЗ НА СТОКИ ВРЗ ОСНОВА НА ПРЕТХОДНО ОДРЖАНО ЈАВНО НАДДАВАЊЕ ИЛИ ВРЗ ОСНОВА НА СОБИРАЊЕ ПОНУДИ ОД ОПРЕДЕЛЕН НАЈМАЛ БРОЈ ПОНУДУВАЧИ

1. Во Одлуката за увоз на стоки врз основа на претходно одржано јавно наддавање или врз основа на собирање понуди од определен најмал број понудувачи („Службен лист на СФРЈ“, бр. 34/86) во точка 1 одредба од 1 бројот: „150.000.000“ се заменува со бројот: „750.000.000“.

Во одредбата под 2 бројот: „250.000.000“ се заменува со бројот: „1.250.000.000“.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 23
19 јануари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Јанез Земљариќ, с. р.

80.

Врз основа на член 23 од Законот за системот на општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 64/84, 43/86 и 71/86), во соработка со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ НА ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ ВО ПРОМЕТОТ НА ГОЛЕМО ОДНОСНО НА МАЛО

1. Во Одлуката за начинот на формирање на цените на производите во прометот на големо односно на мало („Службен лист на СФРЈ“, бр. 69/88) во точка 1 во табелата, во гранката 0130 Производство на прехранбени производи, групата 01308 и подгрупата 013080 Производство на растителни масла и масти: сурово масло, рафинирано јаситиво масло (од сончоглед, соја и маслодајна репка) се бришат.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 24
2 февруари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

81.

Врз основа на член 23 од Законот за системот на општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ“, бр. 64/84, 43/86 и 71/86), во соработка со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ НА ФОРМИРАЊЕ НА ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕ ОД УВОЗ

1. Во Одлука за начинот на формирање на цените на производите од увоз („Службен лист на СФРЈ“, бр. 69/88) во точка 1 во табелата, во гранката 0130 Производство на прехранбени производи, групата 01308 и подгрупата 013080 Производство на растителни масла и масти: сурово масло, рафинирано масло за јадење од сончоглед, соја и маслодајна репка се бришат.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Е. п. бр. 25
2 февруари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевиќ, с. р.

82.

Врз основа на член 23 од Законот за системот на општествената контрола на цените („Службен лист на СФРЈ”, бр. 64/84, 43/86 и 71/86), во соработка со надлежните републички и покраински органи, Сојузниот извршен совет донесува

ОДЛУКА

ЗА ЗАДРЖУВАЊЕ НА ЦЕНИТЕ НА НАФТАТА И ДЕРИВАТИТЕ НА НАФТАТА НА ЗАТЕЧЕНОТО НИВО

1. Цените на нафтата и на дериватите на нафтата што постоеја и се применувани до 10 февруари 1989 година се задржуваат на затеченото ниво, при постојните услови на продажбата.

2. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 30
10 февруари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Милош Милосавлевик, с. р.

83.

Врз основа на член 27 став 4 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ”, бр. 10/76, 36/79, 52/79, 12/82, 61/82, 7/84, 25/85, 38/86 и 28/88), на предлог од сојузниот секретар за финансии, по претходно прибавено мислење од Сојузниот секретаријат за народна одбрана, Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОПРЕМАТА ШТО СЛУЖИ ИСКЛУЧИВО ЗА ПОТРЕБИТЕ НА НАРОДНАТА ОДБРАНА КОЈА Е ОСЛОБОДЕНА ОД ПЛАЌАЊЕ ЦАРИНА

1. Се утврдува опремата што служи исклучиво за потребите на народната одбрана која е ослободена од плаќање царина врз основа на член 27 став 2 точка 3 од Царинскиот закон, и тоа:

Тарифен број	Тарифна ознака	Наименување	Количество
1	2	3	4
84.38		Машини неспоменати ниту вклучени во други тарифни броеви на оваа глава, за индустриско подготвување или производство на храна или пијалаци, освен машини за екстракција или подготвување на животински или растителни масти и масла:	
	8438.50	Машини за подготвување на живинско и друго месо Ех. Automatic packing machine „flash pack”	1 парц.

2. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 26
26 јануари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Јанез Земљарич, с. р.

84.

Врз основа на член 27 став 4 од Царинскиот закон („Службен лист на СФРЈ”, бр. 10/76, 36/79, 52/79, 12/82, 61/82, 7/84, 25/85, 38/86 и 28/88), на предлог од сојузниот секретар за финансии, по претходно прибавено мислење од Сојузниот секретаријат за народна одбрана, Сојузниот извршен совет донесува

РЕШЕНИЕ

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ОПРЕМАТА ШТО СЛУЖИ ИСКЛУЧИВО ЗА ПОТРЕБИТЕ НА НАРОДНАТА ОДБРАНА КОЈА Е ОСЛОБОДЕНА ОД ПЛАЌАЊЕ ЦАРИНА

1. Се утврдува опремата што служи исклучиво за потребите на народната одбрана која е ослободена од плаќање царина врз основа на член 27 став 2 точка 3 од Царинскиот закон, и тоа:

Тарифен број	Тарифна ознака	Наименување	Количество
1	2	3	4
39.17		Цевки, црева и прибор за нив (на пр.: спојници, колена, прирабници) од пластични маси:	
	3917.2 3917.211	— Цевки и црева, крути: — — — за подморски водовод	15.800 m
73.06		Други цевки и шупливи профили (на пример: со отворени споеви, заварени, заковани или затворени на сличен начин), од железо или челик:	
	7306.30	— Други, заварени, со кружен напречен пресек, од железо или не-легиран челик	1,847.050 kg.
		Ех. Челични цевки заштитени со тежок битумен и со бетонска облога за подморски водовод, со квалитет API 5LX-X52	

2. Ова решение влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

Е. п. бр. 27
26 јануари 1989 година
Белград

Сојузен извршен совет

Потпретседател,
Јанез Земљарич, с. р.

85.

Врз основа на член 22 став 1 и член 24 став 2 од Законот за признавање на новосоздадените, одобрување да се воведат во производство странски и заштита на сорти земјоделски и шумски растенија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/80), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ШИРОКОЛИСНИ И ИГЛОЛИСНИ ХОРТИКУЛТУРНИ ДРЕВА НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА И ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИСПИТУВАЊЕТО ДОБИЕНИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува единствениот метод за испитување на сорти на широколисни и иглолисни хор-

тикултурни дрвја (во натамошниот текст: сортите) на опитно поле и во лабораторија и единствениот метод за обработка на резултатите од испитувањето добиени на опитното поле и во лабораторијата, заради признавање на новосоздадените односно одобрување да се воведат во производство странски сорти на широколисни и иглолисни хортикултурни дрвја во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

I. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ

Член 2

Сортите се испитуваат на опитно поле најмалку на три локалитети во три производствени подрачја, и тоа во континентално, медитеранско и субалпско подрачје.

Член 3

Испитување на сортите на опитно поле се врши според методот на случаен распоред на сортите (блок систем) со број на повторувања зависно од бројот на сортите и тоа: 12 повторувања ако се испитуваат две сорти, осум повторувања ако се испитуваат три сорти, шест повторувања ако се испитуваат четири сорти и пет повторувања ако се испитуваат пет и повеќе сорти.

Изведувачот на опитот ги испитува сортите според планот на разместување на сортите под шифри во блок системот.

При испитувањето на сортите на опитно поле се утврдува големината на парцелата, растојанието меѓу редовите и друго, и тоа:

- 1) за широколисни хортикултурни дрвја:
 - површината на парцелата 5–50 m²
 - растојанието меѓу редовите 0,5–3 m
 - бројот на растенијата на парцелата 3–50
 - бројот на повторувањата 5
- 2) за иглолисни хортикултурни дрвја:
 - површината на парцелата 5–25 m²
 - растојанието меѓу редовите 0,5–3 m
 - бројот на растенијата на парцелата 5–25
 - бројот на повторувањата 5

Како заштитен појас околу опитното поле мора да се садат два реда стандардни сорти, на исто растојание.

Член 4

При испитувањето на сортите се утврдува бројот на цветовите, пупките и плодовите, декоративноста на стеблото, како и отпорноста на растителни болести и штетници и на загаденост на околината.

Посебно се испитува постојаноста на бојата на цветовите, трајноста на цветовите, декоративноста на плодовите и можноста за размножување со резници и со калемење.

Член 5

Земјиштето за опитно поле треба да биде уедначено по конфигурацијата и по физичките и хемиските особини и не смее да биде заразено со растителни болести и штетници.

Член 6

Семето и посадочниот материјал на испитуваните и стандардните сорти мораат да бидат здрави, од иста старост и квалитет, што се докажува со уверение за здравствената состојба и со декларација за квалитетот, и да се произведени на ист локалитет и на ист начин.

Семето и посадочниот материјал на испитуваната и стандардната сорта се подготвуваат за сеене односно за сеене на идентичен начин и се сејат односно се садат во оптимален рок зависно од растителниот вид и од производственото подрачје.

При испитување на сортите се применува соодветна современа технологија.

Член 7

Во текот на испитување на сортите на опитното поле изведувачот на опитот ги евидентира податоците за хабитусот на растението, формата и архитектурата на стеблото и гранките, изгледот на кората, бројот и бојата на пуп-

ките, на цветовите и плодовите, како и осетливоста на растителни болести и штетници и абиотичките фактори.

Квалитетните својства во поглед на правоста и дебелината на гранките се оценува на следниот начин:

- 1) за правоста: 1 – напотно права; 2 – еднострана закривеност; 3 – повеќекратна закривеност;
- 2) за дебелината на гранките: 1 – тенка до 4 cm; 2 – средна 4 до 7 cm; 3 – дебела, повеќе од 7 cm.

Член 8

Во текот на испитувањето на сортите на опитното поле се следи појавата на растителни болести и штетници и се оценува отпорноста спрема тие болести и штетници и степенот на нивното присуство и тоа:

1) отпорноста, односно осетливоста на сортата за определени болести и штетници (*Fomes annosus* i *Endothia parasitica* и др.) според предлогот на творецот на сортата;

Отпорноста односно осетливоста се утврдува во експериментални или полски услови без спроведување на мерки на хемиска заштита, а при тоа да постоеле услови за инфекција односно напад

2) степенот на присуство се утврдува за следните растителни болести и штетници:

- *Lophodermium seditiosum*;
- *Fomes annosus*;
- *Nectria galligena*;
- *Veticillium albe altrum*;
- *Ceratocystis ulmi*;
- *Endothia parasitica*;
- *Marrssonina brunea* и др.

Отпорноста односно осетливоста на испитуваната сорта и степенот на присуство на болести и штетници се оценува со оценките од 1 до 9, со тоа што оценките значат:

1 – сортата не е подложна на напад на болести и штетници, без симптоми на болести и штетници – степен на оштетување 0%;

2 – сорта толерантна, присуството на болести и штетници (да се наведат кои) утврдено во траги, степенот на оштетување до 2%;

3 – сорта подложна на болести и штетници (да се наведат кои), напад слаб – степен на оштетување од 2,1 до 5%;

4 – сорта слабо осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад уочлив – степен на оштетување од 5,1 до 10%;

5 – сорта средно осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад среден – степен на оштетување од 10,1 до 20%;

6 – сорта осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад изразен – степенот на оштетување од 20,1 до 40%;

7 – сорта многу осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), јак напад – степен на оштетување од 40,1 до 60%;

8 – сорта мошне осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), нападот мошне јак – степен на оштетување од 60,1 до 80%;

9 – сорта мошне осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), нападот посебно јак – степен на оштетување преку 80,1%.

Под степен на присуство на болести и штетници се подразбира процентот на оштетување на растенијата, или процентот на оштетените растителни делови или бројот на штетните организми на делот на растението, на целото растение или на површина од 1 m², зависно од специфичноста на појавувањето на определени растителни болести и штетници.

Член 9

Ако во времето на испитување на сортите во две или повеќе повторувања преживеале помалку од 80% растенија, добиените резултати се сметаат за неупотребливи.

II. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 10

При испитувањето на сорти во лабораторија се утврдуваат:

- ’ртливоста и енергијата на ’ртењето на семето;
- оживувањето на резниците и калемење;
- постојаноста на бојата на цветовите и на плодовите кај соодветни видови.

Отпорноста на сортите од загаденост на воздухот се утврдува во три степени, и тоа:

- 1) оптимално неоштетени растенија (до 10%);
- 2) забележливо оштетени растенија (до 20%);
- 3) доста оштетени растенија (до 30%).

Лабораториските испитувања на сортите се вршат на просечна мостра од сите повторувања од еден локалитет во последната година на испитувањето.

III. ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ДОБИЕНИ СО ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИТЕ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 11

Резултатите од испитувањето на сортите се обработуваат со методот на анализа на варијанса и на ЛСД тест за ниво на ризик од 5% и 1%, за следните обележја:

- големината на стеблото;
- висинскиот прираст;
- стебленскиот прираст.

За другите обележја на сортите, како што се: формата на стеблото (хабитус), декоративноста на стеблото, гранките и цветовите, осетливоста на растителни болести и штетници и абиотичките фактори, се пресметува аритметичката средина и коефициентот на варијацијата.

Резултатите од испитувањето на сортите по локалитети, како и по години, се обработуваат преку двофакторијален опит, а по локалитет и години заедно преку трофакторијален опит по планот на напочно случаен блок систем.

Оцената за значајноста на резултатите од испитувањето на сортите и локалитетите, годините и нивната интеракција се добива врз основа на анализа на варијансата и на ЛСД тест за нивото на ризик од 5% и 1%.

За сите обележја за кои се пресметуваат просеките и коефициентите на варијацијата податоците се обработуваат на следниот начин:

– при едногодишно испитување на сортите се пресметуваат просекот и коефициентот на варијацијата за секој локалитет посебно и за сите години и за сите локалитети заедно;

– при повеќегодишно испитување на сортите се пресметуваат просекот и коефициентот на варијацијата за секоја година и за секој локалитет и за сите години во секој локалитет, и за сите локалитети заедно.

Член 12

Во текот на испитување на сортите изведувачот на опитот ги евидентира општите податоци од испитувањето на сортите на опитното поле, резултатите од испитувањето на сортите на отпорност односно осетливоста, резултатите од испитувањето на сортите во лабораторија, метеоролошките и други податоци.

Податоците од став 1 на овој член се евидентираат на обрасците 1 до 5 што се отпечатени кон овој правилник и претставуваат негов составен дел.

Изведувачот на опитот е должен по еден примерок од обрасците од став 2 на овој член трајно да чува.

Член 13

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2730/1
1 декември 1988 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Сава Вујков, с. р.

Образец 1

(назив на организацијата на здружен труд која врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ИСПИТУВАНАТА СОРТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Назив на опитното поле _____
4. Назив на локалитетот _____
5. Тип на земјиштето _____
6. Надморска висина _____
7. Положба и наклон на земјиштето _____
8. Предпосев _____
9. Подготовка на земјиштето _____
10. Вид и количина на ѓубривото и начин на ѓубрењето _____
11. Нега _____
12. Површина на опитното поле (должина и ширина) _____
13. Број на повторувања _____
14. Број на засадени растенија од испитуваната сорта _____
15. Број на засадени растенија од стандардната сорта _____
16. Број на растенија од испитуваната сорта во берба _____
17. Број на растенија од стандардната сорта во берба _____
18. Растојание меѓу редовите _____
19. Растојание внатре во редот _____
20. Податоци за садењето: датум на садењето, вид на садниците, начин на садењето, потекло на садниците, уверение за здравствената состојба и квалитетот, датум и начин на бербата _____

Раководител на организацијата
на здружен труд која врши
испитување,

Образец 2

(назив на организацијата на здружен труд која врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТАТА НА ОПИТНОТО ПОЛЕ

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Назив на испитуваната сорта – повторувања	Резултати од испитување на сортата					големина на плодовите
	стебло, форма и големина	број на цветови	боја на цветови	број на плодови	боја на плодови	

Раководител на организацијата на здружен труд која врши испитување,

Образец 3

(назив на организацијата на здружен труд која врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТИ НА ШИРОКОЛИСНИ И ИГЛОЛИСНИ ХОРТИКУЛТУРНИ ДРВЈА НА ОТПОРНОСТ, ОДНОСНО НА ОСЕТЛИВОСТ И СТЕПЕН НА ПРИСУСТВО НА БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Болезни и штетници	Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експериментални услови	Интензитет на нападите во поле*)	ЗАБЕЛЕШКА**)
--------------------	--	----------------------------------	--------------

- 1) Испитување на отпорноста, односно на осетливоста спрема определени болести:
Fomes annosus
Endothia parasitica
- 2) Утврдување на степенот на присуство на:
Lophodermium seditiosum
Fomes annosus
Nectria galligena
Verticillium albo-atrum
Ceratocystis ulmi
Endothia parasitica
Marssonina brunea

Болезни и штетници	Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експериментални услови	Интензитет на нападот во полето*)	ЗАБЕЛЕШКА**)
5) Други растителни болести и штетници			

*) Оценување се врши со оцените од 1 до 9 според критериумите од член 8 на овој правилник во периодот на најинтензивно пројавување на болести и штетници.

**) Изведувачот на опитот во поле ги внесува во Забелешката своите забележувања за отпорноста односно за осетливоста на сортата на определени растителни болести и штетници.

Раководител на организацијата на здружен труд која врши испитување,

Образец 4

(назив на организацијата на здружен труд која врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТАТА ВО ЛАБОРАТОРИЈА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Назив на испитуваната сорта – повторувања	Резултати од испитувањето на сортата			
	тртење во %	енергија на трте- њето во %.	оживување на рез- ниците калемење, успех во %	стабилност на бо- јата на цветот

Раководител на организацијата, на здружен труд која врши испитување,

Образец 5

(назив на организацијата на здружен труд која врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ НА НАЈБЛИСКАТА МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА

Година _____

Место на набљудувањето _____

МЕСЕЦ	Температура миним. максим. средна	Влажност на воздухот	Врнежи и навод- нување, во mm	Мраз - пра и по- следен	Сончени денови
I					
II					
III					
IV					
V					
VI					
VII					
VIII					
IX					
X					
XI					
XII					

Раководител на организацијата,
на здружен труд која врши
испитување,

86.

Врз основа на член 22 став 1 и член 24 став 2 од Законот за признавање на новосоздадените, одобрување да се воведат во производство странски и заштитата на сорти земјоделски и шумски растенија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/80), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ ИГЛОЛИСНИ ШУМСКИ РАСТЕНИЈА НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА И ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИСПИТУВАЊАТА ДОБЕНИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува единствен метод за испитување на сорти иглолисни шумски растенија (во натамошниот текст: сортите) на опитно поле и во лабораторија и единствен метод за обработка на резултатите од испитувањата добиени на опитно поле и во лабораторија, заради признавање на новосоздадените односно заради одобрување да се воведат во производство странски сорти иглолисни шумски растенија во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

I. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ

Член 2

Сортите се испитуваат на опитно поле на најмалку два локалитета во три производствени подрачја, и тоа на: континенталното, медитеранското и субалпското подрачје.

Член 3

Испитување на сорти на опитно поле се врши по метод на случаен распоред на сортите (блок-систем), со број на повторувања зависно од бројот на сортите, и тоа: 12 повторувања ако се испитуваат две сорти, осум повтору-

вања ако се испитуваат три сорти, шест повторувања ако се испитуваат четири сорти и пет повторувања ако се испитуваат пет и повеќе сорти.

Изведувачот на опитот ги испитува сортите по планот за разместување на сортите под шифрите во блок-системот.

Бројот на растенијата на опитното поле не може да биде помал од 20, а растојанието на садењето меѓу редовите и растенијата во редот мора да изнесува 1 m.

Како заштитен појас околу опитното поле мора да се садат два реда стандардни сорти на исто растојание.

Член 4

Земјиштето за опитно поле треба да биде изедначено по конфигурација, физички и хемиски особини и не смее да биде заразено со растителни болести и штетници.

Член 5

Посадочниот материјал на испитуваните и стандардните сорти мора да биде здрав и со иста старост и квалитет, што се докажува со уверение за здравствената состојба и со декларација за квалитетот, и мора да биде произведен на ист локалитет и на ист начин.

Посадочниот материјал на испитуваната и стандардната сорта се подготвува за сејба односно за садење на идентичен начин и се седи во оптималниот рок, зависно од растителниот вид и од производственото подрачје. При испитувањето на сортите се применува соодветна современа технологија на одгледување на иглолисни шумски растенија.

Член 6

Во текот на испитувањето на сортите на опитно поле изведувачот на опитот ги евидентира податоците за височинскиот, дебелинскиот и зафатинскиот прираст, како и бројот на растенијата по повторувања.

Височинскиот пораст се изразува во метри, дебелинскиот во милиметри, а зафатинскиот во кубни метри, по повторувања односно на хектар.

Прирастот се мери на крајот на вегетациониот период на првата и последната година на испитување.

Височинскиот прираст се мери од вратот до врвот на растението, а дебелинскиот прираст се утврдува врз основа на пречникот измерен на вратот на растението, се додека височината на помине два метра од земјата, кога пречникот се мери на височина од 1,3 m од земјата.

Член 7

Во текот на испитувањето на сортите на опитно поле изведувачот на опитот ја оценува правоста и дебелината на гранките со следните оценки:

- 1) за правост на гранката: 1 - напотно права; 2 - едностранна искривеност; 3 - повеќекратна искривеност;
- 2) за дебелина на гранката: 1 - тенка до 4 cm. 2 - средна од 4 до 7 cm; 3 - дебела преку 7 cm;

Член 8

Во текот на испитувањето на сортите на опитно поле се следи појавата на растителни болести и штетници и се оценува отпорноста спрема тие болести и штетници и степеноот на нивно присуство, и тоа:

- 1) отпорноста односно осетливоста на сортите на определени болести и штетници според предлогот на творецот на сортата се утврдува во експериментални услови, и тоа за:

- *Lophodermium sedigitosum*, кај боровите;
- *Fomes anossus*, кај смреката и др. иглолисници.

Отпорноста односно осетливоста се утврдува во експериментални или полски услови, без спроведување на мерки на хемиска заштита, а притоа да постоеле услови за инфекција односно напад;

- 2) степенот на присуството се утврдува за следните растителни болести и штетници:

- *Pestalotzia hartigii* - болест на кората и камбиумот;
- *Cytospora pinastri* - болест на игличките;
- *Lophodermium pinastri* - болест на игличките;
- *Lophodermium sedigitosum* - болест на игличките;
- *Armillaria mellea* - гнилеж на коренот;

- *Melampsora pinitorqua* - кривење на фиданките на борот;

- *Cronartium ribicola* - 'рѓа на кората на петигличести борови;

- *Fomes ancesus* - гнилеж на коренот и стеблото;

- *Thaumatorpea pityocampa* - на боровиот кетник;

- *Neodiprion sertifer* - на боровата оса;

- *Pissodes notatus* - на малиот боров сурлаш;

- *Ips sexdentatus* - на шестзубниот боров покорник;

- *Erhyacinia buoliana* - на боровиот свиткавец;

- *Hyllobius abietus*;

- *Fusarium* spp. и др.

3) Отпорноста односно осетливоста на испитуваната сорта и степенот на присуство на болеста и штетниците се оценуваат со оценките од 1 до 9 со тоа што оценките значат:

1 - сортата не е подложна на напад на болест и штетници, нема симптоми на болест и штетници - степен на оштетување 0%;

2 - сортата е толерантна, болести и штетници (да се наведат кои) утврдени во траги - степен на оштетување до 2%;

3 - сортата подложна на болести и штетници (да се наведат кои), напад слаб - степен на оштетување 2,1 - 5%;

4 - сортата слабо осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад уочлив - степен на оштетување 5,1 - 10%;

5 - сортата средно осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад среден - степен на оштетување 10,1 - 20%;

6 - сортата осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад изразен - степен на оштетување 20,1 - 40%;

7 - сортата многу осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад јак - степен на оштетување 40,1 - 60%;

8 - сортата многу осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад многу јак - степен на оштетување 60,1 - 80%;

9 - сортата исклучително осетлива на болести и штетници (да се наведат кои), напад исклучително јак - степен на оштетување преку 80,1%.

Под степен на присуство на болести и штетници се подразбира процентот на оштетувањето на растенијата или процентот на оштетувањето на растителните делови или бројот на штетните организми на делот на растението, на целото растение или на површина од 1 m², зависно од специфичноста на појавувањето на определени растителни болести и штетници.

Оштетувањата на стеблото, гранките и фиданките од абиотички фактори (мраз, ветар и снег и др.), се следат, евидентираат и оценуваат опишно, и тоа како слабо, средно и големо.

Член 9

Ако во време на испитувањето на сортите во две или повеќе повторувања преживеале помалку од 80% растенија од испитуваните сорти, добиените резултати се сметаат како неупотребливи.

II. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТА ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 10

При испитувањето на сортите во лабораторија се утврдуваат специфичната тежина, должината и дебелината на влакненцата.

Лабораториски испитувања на сортите се вршат на просечна мостра на сите повторувања од 1 локалитет во последната година на испитувањето.

III. ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ДОБИЕНИ ОД ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 11

Резултатите од испитувањето на сортите се обработуваат со метод на анализа на варијансата и на LSD тест за

нивото на ризик од 5% и 1%, за својствата на височинскиот, дебелинскиот и зафатинскиот прираст.

При испитувањето на правоста на стеблото, дебелината на гранките и чувствителноста на абиотичките фактори се пресметуваат аритметичката средина и коефициентот на варијацијата.

Резултатите од испитувањето на сортите по локалитети, како и по година се обработуваат преку двесторонен опит, а по локалитетите и години заедно-преку трифакторнијален опит по планот на наполно случаен блок-систем.

Оценката за значајноста на резултатите од испитувањето помеѓу сортите, локалитетите и годините и нивната интеракција се добива врз основа на анализа на варијансата и LSD тестот за нивото на ризик од 5% и 1%.

За сите обележја за кои се пресметуваат просеките и коефициентите на варијацијата резултатите се обработуваат така што по завршувањето на испитувањето се пресметува просекот и коефициентот на варијацијата за секоја година и секој локалитет посебно и за сите години и сите локалитети заедно.

Член 12

Во текот на испитувањето на сортите изведувачот на опитот ги евидентира општите податоци на испитувањето на сортите во опитното поле, резултатите за прирастот на испитуваните сорти, резултатите од испитувањето на квалитетот на сортата, резултатите од испитувањето на сортата на отпорност односно осетливоста на болестите и штетниците, резултатите од испитувањето на сортите во лабораторија и метеоролошките податоци на најблиската метеоролошка станица.

Податоците од став 1 на овој член се евидентираат на обрасците од 1 до 6 што се отпечатени кон овој правилник и претставуваат негов составен дел.

Изведувачот на опитот е должен по еден примерок на образецот од став 2 на овој член трајно да чува.

Член 13

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2730

1 декември 1988 година

Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Сава Вујков, с. р.

Образец 1

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
- изведувач на опитот)

ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ИСПИТУВАНИТЕ СОРТИ

1. Назив на иглолисната култура _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Назив на опитното поле _____
4. Назив на локалитетот _____
5. Тип на земјиште _____
6. Надморска височина _____
7. Положба и наклон на земјиштето _____
8. Подготвување на земјиштето _____
9. Површина на опитното поле _____
10. Растојание помеѓу редовите _____

11. Број на засадени растенија на парцелата на испитуваната сорта _____
12. Број на засадени растенија на парцелата на стандардната сорта _____
13. Број успеани растенија на парцелата на испитуваната сорта _____
14. Број успеани растенија на парцелата на стандардната сорта _____
15. Број на повторувања _____
16. Вид на садење – сеидба _____
17. Нега:
 - а) количина ѓубриво по години и вкупно _____
 - б) окопување и прашење – зачестеност по години _____
 - в) заштита на опитното поле од дивеч, добиток, пожар и човек _____
18. Начин на садење _____
19. Година на садење и година на завршеното испитување _____

Раководител на организацијата,
на здружен труд што врши
испитување,

Образец 2

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА ПРИРАСТОТ
НА СОРТАТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Прираст

Назив на испитуваната сор- та – повторувањето	височин- ски во m	дебе- лински во mm	зафат- нински во m ³

Раководител на организацијата,
на здружен труд што врши
испитување,

Образец 3

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА КВАЛИТЕТОТ
НА СОРТАТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Квалитет

Назив на испитуваната сорта – повторувањето	правост	дебелина на гранките

Раководител на организацијата,
на здружен труд што врши
испитување,

Образец 4

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТИТЕ НА
ИГЛОЛИСНИ РАСТЕНИЈА НА ОТПОРНОСТА, ОД-
НОСНО ОСЕТЛИВОСТА И СТЕПЕН НА ПРИСУСТВО-
ТО НА БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Болести и штетници	Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експеримен- тални услови	Интензи- тет на нападот во полето*)	ЗАБЕЛЕШ- КА**)

1) Испитување на от-
порноста на:
Lophodermium
sediciosum
Fomes anossus

Образец 6

Болести и штетници	Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експериментални услови	Интензитет на нападој во полето**)	ЗАБЕЛЕШКА**)
--------------------	--	------------------------------------	--------------

2) Утврдување степе-
нот на присуство на
Pestalozzia hartigii
Cytospora pinastri
Lophodermium pinastri
Lophodermium
sediciosum
Armillaria mellea
Melampsora pinitorqua
Cronartium ribicola
Fomes anossus
Thaumatopea
pityocampa
Neodiprion sertifer
Pissodes notatus
Ips sexdentatus
Erhyacionia buoliana
Hylobius abietus
Fusarium spp.
3) Други растителни
болести и штетници
—
—

*) Оценувањето се врши со оценки од 1 до 9 според критериумите од член 8 на овој правилник во периодот на најинтензивно пројавување на болестите и штетниците.

**) Изведувачот на опитот на поле ги внесува во Забелешката своите забелешки за отпорноста, односно осетливоста на сортата на определени растителни болести и штетници.

Раководител на организацијата,
на здружен труд што врши испитување,

Образец 5

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
— изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА
СОРТА ВО ЛАБОРАТОРИЈА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Резултати од испитуваната сорта

Назив на испитува- ната сорта — по- вторувањето	специфична тежина, во kg	дебелина на влакненцата, во mm	должина на влакненцата, во mm
---	--------------------------------	--------------------------------------	-------------------------------------

Раководител на организацијата,
на здружен труд што врши испитување

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
— изведувач на опитот)

МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ НА НАЈБЛИСКАТА
МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА

Година _____

Место на набљудувањето _____

Месец	Температура миним. макс. сред.	Мраз, прв, последен	Врнежи, во mm	Број сончени денови
I				
II				
III				
IV				
V				
VI				
VII				
VIII				
IX				
X				
XI				
XII				

Раководител на организацијата,
на здружен труд што врши
испитување,

87.

Врз основа на член 22 став 1 и член 24 став 2 од Законот за признавање на новосоздадените, одобрување да се воведат во производство странски и заштита на сорти земјоделски и шумски растенија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/80), Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА
СОРТИ НА ТОПОЛИ И ВРБИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И
ВО ЛАБОРАТОРИЈА И ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД
ЗА ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИСПИТУВА-
ЊАТА ДОБИЕНИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО
ЛАБОРАТОРИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува единствениот метод за испитување на сорти на тополи и врби (во натамошниот текст: сортите) на опитно поле и во лабораторија и единствениот метод за обработка на резултатите од испитувањата добиени на опитното поле и во лабораторија, заради признавање на новосоздадените односно одобрување да се воведуваат во производство странски сорти на тополи и врби во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

I. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ

Член 2

Сортите се испитуваат на опитно поле на најмалку три локалитета во три производствени подрачја на тополи и врби.

Член 3

Испитувањето на сортите на опитно поле се врши по методот на случаен распоред на сорти со број на повтору-

вања зависно од бројот сорти (блок систем), и тоа: 12 повторувања ако се испитуваат две сорти, осум повторувања ако се испитуваат три сорти, шест повторувања ако се испитуваат четири сорти и пет повторувања ако се испитуваат пет и повеќе сорти.

Изведувачот на опитот ги испитува сортите според планот на распоредот на сортите со потшифрите во блок системот.

Бројот на растенијата на опитното поле не може да биде помал од 16, а растојанието на садењето помеѓу редовите и растенијата во редот мора да изнесува 1 m.

Како заштитен појас околу опитното поле мора да се садат два реда стандардни сорти на исто растојание.

Член 4

Земјиштето за опитното поле треба да биде изједначено по конфигурацијата и физичките и хемиските својства и не смее да биде заразено со растителни болести и штетници.

Член 5

Посадочниот материјал на испитуваните и стандардните сорти мора да биде здрав, со иста старост и квалитет, што се докажува со уверение за здравствената состојба и со декларација за квалитетот, и мора да биде произведен на истиот локалитет и на ист начин.

Испитуваните и стандардните сорти се подготвуваат и се садат на идентичен начин и во оптимален рок, зависно од растителниот вид и од производственото подрачје.

При испитувањето на сортите се применува соодветна современа технологија на одгледување на топола и врба.

Член 6

Во текот на испитувањето на сортите на опитно поле изведувачот на опитот ги евидентира податоците за височинскиот, дебелинскиот и зафатнинскиот прираст, како и бројот на растенијата, по повторувања.

Височинскиот прираст се изразува со метри, дебелинскиот со милиметри а зафатнинскиот со кубни метри, по повторувања односно на хектар.

Прирастот се мери на крајот од вегетациониот период на првата и последната година на испитувањето.

Височинскиот прираст се мери од вратот до врвот на растението, а дебелинскиот прираст се утврдува врз основа на пречникот измерен на вратот на растението, се додека височината не премине два метра од земјата, кога пречникот се мери на височина од 1,3 m од земјата.

Член 7

Во текот на испитувањето на сортите на опитно поле изведувачот на опитот ги оценува правоста и дебелината на гранките со следните оценки:

- 1) за правост: 1 – напивно прав; 2 – еднострана искривеност; 3 – повеќекратна искривеност;
- 2) за дебелина на гранката: 1 – тенка до 4 cm; 2 – средна од 4 до 7 cm; 3 – дебела над 7 cm.

Член 8

Во текот на испитувањата на сортите на опитно поле се следи појавата на растителни болести и штетници и се оценува отпорноста спрема тие болести и штетници и степенот на нивното присуство и тоа:

- 1) отпорноста односно осетливоста на сортите за определени болести и штетници според предлогот на творецот на сортата се утврдува во експериментални услови, и тоа за:

– *Dothichiza populea*

Отпорноста односно осетливоста се утврдува во експериментални или полски услови без спроведување на мерки на хемиска заштита, а при тоа да постоеле услови за инфекција односно напад;

- 2) степенот на присуство се утврдува за следните растителни болести и штетници:

– *Dothichiza populea*;

– *Marssonina brunnea*;

– *Venturia tremulae*;

– *Melampsora* sp.;

- *Cryptoglyphus lapathi*;
- *Sciapteron (Parantherene) tabaniformis*;
- *Saperda populea*;
- *Helicomya saliciperda*;

3) појавата на други болести и штетници и на степенот на нивното присуство се регистрираат.

Отпорноста односно осетливоста на испитуваната сорта и степенот на присуството на болести и штетници се оценуваат со оценките од 1 до 9 со тоа што оценките значат:

1 – сортата не е подложна на напад на болести и штетници, без симптоми на болести и штетници – степен на оштетување 0%.

2 – сортата е толерантна, присуство на болести и штетници (да се наведат кои) утврдено во траги, степенот на оштетување до 2%.

3 – сортата подложна на болести и штетници (да се наведат кои), напад слаб – степен на оштетување 2,1-5%;

4 – сортата слабо осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад забележлив степен на оштетување 5,1-10%;

5 – сортата средно осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад среден – степен на оштетување 10,1-20%;

6 – сортата осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад изразен – степен на оштетување 20,1-40%;

7 – сортата мошне осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад силен – степен на оштетување 40,1-60%;

8 – сортата мошне осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад мошне силен – степен на оштетување 60,1-80%;

9 – сортата посебно осетлива на болести и штетници (да се наведат кои) напад исклучително силен степен на оштетување над 80,1%;

Под степен на присуство на болести и штетници се подразбира процентот на оштетување на растенијата или процентот на оштетување на растителни делови или бројот на штетни организми на делот од растението, на цело растение или на површина од 1 m² зависно од специфичноста на појавувањето на определени растителни болести и штетници.

Оштетувањата на стеблото, гранките и фиданките од абиотички фактори (ветар и снег), се следат, евидентираат и оценуваат опишно и тоа како слабо, средно и големо.

Член 9

Ако во време на испитувањето на сортите во две или повеќе повторувања преживеале помалку од 80% стебла од испитуваните сорти, добиените резултати се сметаат како неупотребливи.

II. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 10

При испитувањето на сортите во лабораторија се утврдуваат: специфичната тежина, должината и дебелината на влакненцата.

Лабораториски испитувања на сортите се вршат на просечна мостра на сите повторувања од еден локалитет, во последната година на испитувањето.

III. ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ДОБИЕНИ СО ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 11

Резултатите од испитувањето на сортите се обработуваат со метод на анализа на варијансата и ЛСД тестот за ниво на ризик од 5% и 1% за својствата на височинскиот, дебелинскиот и зафатнинскиот прираст.

При испитувањето на правоста на стеблото, дебелина на гранките и осетливоста на абиотички фактори се пресметуваат аритметичката средина и коефициентот на варијацијата.

Резултатите од испитувањата на сортите по локалитети, како и години се обработуваат преку двесторонен опит, а по локалитет и години заедно преку трифак-

торијален опит по планот на целосно случаен блок-систем.

Оценката на значајноста на резултатите од испитувањето меѓу сортите и локалитетите, годините и нивната интеракција се добива врз основа на анализа на варијансата и ЛСД тестот за нивото на ризик од 5% и 1%.

За сите обележја за кои се пресметуваат просеците и коефициентите на варијацијата, резултатите се обработуваат така што по завршувањето на испитувањето се пресметуваат просекот и коефициентот на варијацијата за секоја година и секој локалитет посебно и за сите години и сите локалитети заедно.

Член 12

Во текот на испитувањето на сортите изведувачот на опитот ги евидентира општите резултати од испитувањето на квалитетот на сортата, резултатите од испитувањето на сортата на отпорност односно осетливоста на болести и штетници, резултатите од испитувањето на сортата во лабораторија и метеоролошките податоци на најблиската метеоролошка станица.

Податоците од став 1 на овој член се евидентираат на обрасците 1 до 6 што се отпечатени кон овој правилник и претставуваат негов состав дел.

Изведувачот на опитот е должен трајно да чува по еден примерок на образецот од став 2 на овој член.

Член 13

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2730/3
1 декември 1983 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Сава Вујков, с. р.

Образец 1

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ИСПИТУВАНАТА СОРТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Назив на опитното поле _____
4. Назив на локалитетот _____
5. Тип на земјиштето _____
6. Надморска височина _____
7. Положба и наклон на земјиштето _____
8. Подготвување на земјиштето _____
9. Површина на опитното поле _____
10. Растојание меѓу редовите _____
11. Број на засадените растенија на парцелата на испитуваната сорта _____
12. Број на засадените растенија на парцелата на стандардната сорта _____
13. Број на успешните растенија на парцелата на испитуваната сорта _____
14. Број на успешните растенија на парцелата на стандардната сорта _____
15. Број на повторувањата _____
16. Вид на садење – сорти _____

17. Нега:

- а) количество на ѓубриво, по години и вкупно _____
- б) окопување и прашење – зачестеност по години _____
- в) заштита на опитното поле од дивеч, добиток, пожар и човек _____

18. Начин на садење _____

19. Година на садењето и година на завршеното испитување _____

Раководител на организацијата
на здружен труд што врши
испитување,

Образец 2

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА ПРИРАСТОТ НА СОРТАТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Прираст

Назив на испитуваната сорта – повторувањата	Прираст		
	височин- ски, во m	дебелин- ски, во mm	зафатнин- ски, во m ³
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Раководител на организацијата
на здружен труд што врши
испитување,

Образец 3

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА КВАЛИТЕТОТ НА СОРТАТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

[illegible]

Образец 4

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТИ НА ТОПОЛИ И ВРБИ НА ОТПОРНОСТ, ОДНОСНО ОСЕТЛИВОСТ И СТЕПЕН НА ПРИСУСТВО НА РАСТИТЕЛНИ БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експериментални услови		Интензитет на нападот во полето*)		ЗАБЕЛЕШКА**)
ИСПИТ.	СТАНД.	ИСПИТ.	СТАНД.	
Б.О.С.И.И.Ш.Т.Е.Н.И.Ц.И.				

1. Испитување на отпорноста, односно чувствителност на *Dothicha populea*
2. Утврдување степенот на присуство на:
Dothichiza populea
Marssonina brunea
Venturia tremulea
Melampsora sp.
Cryptorhynchus lapathi
Sciapteron (*Parantherene*)
tabaniformis
Saperda populea
Halicomya saliciperda

Образец 5

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТАТА ВО ЛАБОРАТОРИЈА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитувањето на сортата _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Назив на испитува- ната сорта – по- вторувањето	Резултати специфична тежина, во kg	испитувања дебелина на влакненцата, во mm	сорт должина на влакненцата, во mm
---	---	---	---

Раководител на организацијата
на здружен труд што врши испитува-
ње,

Образец 6

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата - изведувач на опитот)

МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ ОД НАЈБЛИСКАТА МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА

Година _____

Место на набљудувањето _____

МЕСЕЦ	Температура миним. максим. сред.	Мраз прв, последен	Врнежи, во mm	Број на сончеви денови
I				
II				
III				
IV				
V				
VI				
VII				
VIII				
IX				
X				
XI				
XII				

Раководител на организацијата
на здружен труд што врши испитува-
ње,

88.

Врз основа на член 22 став 1 и член 24 став 2 од Законот за признавање на новосоздадените, одобрување да се воведат во производство странски и заштита на сорти земјоделски и шумски растенија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 38/80) Сојузниот комитет за земјоделство пропишува

ПРАВИЛНИК

ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИТЕ НА ШИРОКОЛИСНИ ШУМСКИ РАСТЕНИЈА НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА И ЗА ЕДИНСТВЕНИОТ МЕТОД ЗА ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОД ИСПИТУВАЊЕТО ДОБИЕНИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 1

Со овој правилник се пропишува единствен метод за испитување на сортите на широколисни шумски растенија (во натамошниот текст: сорти) на опитно поле и во лабораторија и за единствен метод за обработка на резултатите од испитувањето добиени во опитно поле и во лабораторија, заради признавање на новосоздадени односно одобрување да се воведат во производство странски сорти на широколисни шумски растенија во Социјалистичка Федеративна Република Југославија.

1. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ

Член 2

Сортите се испитуваат на опитно поле на најмалку два локалитети во производствени подрачја.

Член 3

Испитувањето на сорти на опитно поле се врши по методот на случаен распоред на сортите (блок-систем), со број на повторувања зависно од бројот на сортите, и тоа: 12 повторувања ако во опитното поле се испитуваат две

сорти, осум повторувања ако се испитуваат три сорти, шест повторувања ако се испитуваат четири сорти и пет повторувања ако се испитуваат пет и повеќе сорти.

Изведувачот на опитот ги испитува сортите според планот на разместување на сортите под шифри во блок-системот.

Бројот на растенијата на опитното поле не може да биде помал од 20, а растојанието на садењето меѓу редовите и растенијата во редот мора да узнесува 1 m.

Како заштитен појас околу опитното поле мораат да се садат два реда на стандардна сорта, на исто растојание.

Член 4

Земјиштето за опитното поле треба да биде издначено по конфигурација и по физички и хемиски особини и не смее да биде заразено со растителни болести и штетници.

Член 5

Посадочниот материјал на испитуваните и стандардните сорти мора да биде здрав и од иста старост и квалитет.

Испитуваните и стандардните сорти се подготвуваат за садење и се садат на ист начин и во оптимален рок, зависно од растителниот вид и производственото подрачје.

При испитувањето на сортите се применува соодветна современа технологија на одгледување на широколисните шумски растенија.

Член 6

Во текот на испитувањето на сортите на опитното поле се утврдува височинскиот, дебелинскиот и волуменскиот прираст, како и бројот на растенијата во повторувањето.

Височинскиот прираст се изразува во метри, дебелинскиот во милиметри, а волуменскиот во кубни метри, според повторувањата односно на хектар.

Прирастот се мери на крајот на вегетациониот период, во првата и последната година на испитувањето.

Височинскиот прираст се мери од вратот до врвот на растението, а дебелинскиот прираст се утврдува врз основа на пречникот измерен на вратот на растението, се додека височината не премине два метра од земјата, кога пречникот се мери на виосчина од 1,3 m од земјата.

Член 7

Во текот на испитувањето на сортите на опитното поле, изведувачот на опитотот ја оценува правоста и дебелината на гранките, со следните оценки:

- 1) за правоста на гранка: 1 - целосно права; 2 - еднострано закривеност; 3 - повеќекратна закривеност;
- 2) за дебелината на гранка: 1 - тенка до 4 cm; 2 - средна од 4 до 7 cm; 3 - дебела над 7 cm.

Член 8

Во текот на испитувањето на сортите на опитното поле се следи појавата на растителни болести и штетници и се оценува отпорноста спрема тие болести и штетници и степенот на нивното присуство, и тоа:

1) отпорноста односно осетливоста на сортите на определени болести и штетници, според предлогот на творецот на сортата, се утврдува во експериментални услови, и тоа за:

- *Endothia parasitica*, кај питомиот костен;
- *Ceratocystis Ulmi*, кај брестовите.

Отпорноста односно осетливоста се утврдува во експериментални или полски услови, без спроведување на мери за хемиска заштита, а притоа да постоеа услови за инфекција односно напад;

2) степенот на присуство се утврдува за следните растителни болести и штетници:

- *Nectria galligena* bres - Fagus moesiaca;
- *Apiognomonia Errabunda* (rob) - Fagus sylvatica;
- *Microsphaera Alphonseoides* - Quercus видови;
- *Rosellinia quercina* Hartig - Quercus видови;
- *Tortrix Viridana* - Дабови што лисаат доцна;
- *Verticillium Albo-Atum Reinke* - Acer видови;
- *Guignardia Aesculi* (Pack) - Aesculus видови;

- Scolytidea (Sipci) – Ulmus видови;
- Endothia parasitica (Murr) – Castanea видови;
- Gnometia Tiliae (Kieb) – Tilia видови;
- Noctria Galligena – Tilia видови;
- Acarina (Akari Grinie) – Tilia видови;
- Venturia Fraxini Aderh – Fraxinus видови;
- Gnometia veneta Corytucha ciliata – Platanus видо-

3) појавата на други болести и штетници и степенот на нивното присуство се регистрираат.

Отпорноста односно осетливоста на испитуваната сорта и степенот на присуство на болести и штетници се оценуваат со оценки од 1 до 9, со тоа што оценките значат:

1 – сортата не е подложна на напад на болести и штетници, нема симптоми на болести и штетници – степен на оштетување 0%;

2 – сортата толерантна, на болести и штетници (да се наведе кои) утврдени во траги – степен на оштетување 1-2%;

3 – сортата подложна на болести и штетници (да се наведе на кои), напад слаб – степен на оштетување 2,1-5%;

4 – сортата слабо осетлива на болести и штетници (да се наведе кои), напад уочлив – степен на оштетување 5,1-10%;

5 – сортата средно осетлива на болести и штетници (да се наведе кои), напад среден – степен на оштетување 10,1-20%;

6 – сортата осетлива на болести и штетници (да се наведе кои), напад изразен – степен на оштетување 20,1-40%;

7 – сортата доста осетлива на болести и штетници (да се наведе кои), напад јак – степен на оштетување 40,1-60%;

8 – сортата мошне осетлива на болести и штетници (да се наведе кои), напад мошне јак – степен на оштетување 60,1-80%;

9 – сортата посебно осетлива на болести и штетници (да се наведе кои), напад посебно јак – степен на оштетување над 80,1%.

Под степен на присуство на болести и штетници се подразбира процентот на оштетување на растенијата или процентот на оштетување на растителните делови или бројот на штетни организми на делот на растението, на целото растение или на површина од 1 m², зависно од специфичноста на појавувањето на определени растителни болести и штетници.

Оштетувањата на стеблата, гранките и фиданките од абиотички фактори (мраз, ветар, снег) се следат, евидентираат и оценуваат описно, и тоа како слабо, средно и јако.

Член 9

Ако во времето на испитувањето на сортите во две или повеќе повторувања преживеале помалку од 80% стебла од испитуваните сорти, добиените резултати се сметаат за неупотребливи.

II. ИСПИТУВАЊЕ НА СОРТИ ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 10

При испитувањето на сорти во лабораторија се утврдуваат: специфичната тежина, должината и дебелината на влакненцата.

Лабораториските испитувања на сортите се вршат на просечен примерок од сите повторувања од еден локалитет, во последната година на испитувањето.

III. ОБРАБОТКА НА РЕЗУЛТАТИТЕ ДОБИЕНИ СО ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТИ НА ОПИТНО ПОЛЕ И ВО ЛАБОРАТОРИЈА

Член 11

Резултатите од испитувањето на сорти се обработуваат по методот на анализа на варијансата и на LSD тест за ниво на ризикот од 5% и 1%, за својства на височински, дебелински и волуменски прираст.

При испитувањето на правоста на стеблата, на дебелината на гранките и на осетливоста на абиотички фактори се пресметуваат аритметичката средина и коефициентот на варијација.

Резултатите од испитувањето на сорти по локалитетите, како и по години, се обработуваат преку двофакторијален опит, а по локалитетите и години заедно – преку трифакторијален опит според план на целосно случаен блок – систем.

Оцената на значајноста на резултатите од испитувањето помеѓу сортите, локалитетите и годините и нивната интеракција се добива врз основа на анализа на варијансата и на LSD тест за ниво на ризик од 5% и 1%.

За сите обележја за кои се пресметуваат просеците и коефициентите на варијација резултатите се обработуваат така што по завршетокот на испитувањето се пресметуваат просекот и коефициентот на варијација за секоја година и за секој локалитет посебно и за сите години и за сите локалитети заедно.

Член 12

Во текот на испитувањето на сортите изведувачот на опитот ги евидентира општите податоци за испитувањето на сортите, резултатите од прирастот на испитуваните сорти, резултатите од испитувањето на квалитетот на сортите, резултатите од испитувањето на сортите на отпорност односно на осетливост на болести и штетници, резултатите од испитувањето на сортите во лабораторија и метеоролошките податоци од најблиската метеоролошка станица.

Податоците од став 1 на овој член се евидентираат на обрасците 1 до 6, што се отпечатени кон овој правилник и претставуваат негов составен дел.

Изведувачот на опитот е должен по еден примерок од обрасците од став 2 на овој член трајно да го чува.

Член 13

Овој правилник влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

Бр. 2730/4

1 декември 1988 година
Белград

Претседател
на Сојузниот комитет за
земјоделство,
Сава Вујков, с. р.

Образец 1

(назив на организацијата на здружен
труд што врши испитување на сортата
– изведувач на опитот)

ОПШТИ ПОДАТОЦИ ЗА ИСПИТУВАНАТА СОРТА

1. Назив на широколисна култура _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Назив на опитното поле _____
4. Назив на локалитетот _____
5. Тип на земјиштето _____
6. Надморска височина _____
7. Положба и наклон на земјиштето _____
8. Подготовка на земјиштето _____
9. Површина на опитното поле _____
10. Растојание помеѓу редовите _____
11. Број на засадените растенија на парцелата на испитуваната сорта _____

12. Број на засадените растенија на парцелата на стандардната сорта _____
13. Број на успешните растенија на парцелата на испитуваната сорта _____
14. Број на успешните растенија на парцелата на стандардната сорта _____
15. Број на повторувања _____
16. Вид на сеидба – садење _____
17. Нега:
- а) количество на ѓубриво, по години и вкупно _____
- б) копање и прашење и зачестеност, по години _____
- в) заштита на опитното поле од дивеч, добиток, пожар и човек _____
18. Начин на садење _____
19. Година на садењето и година на завршеното испитување _____

Раководител на организацијата на здружен труд што врши испитување,

Образец 2

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА ПРИРАСТОТ НА СОРТАТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Прираст

Назив на испитуваната сорта – повторувања	височински, во m	дебелински, во mm	волуменски, во m ³
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

Раководител на организацијата на здружен труд што врши испитување,

Образец 3

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА КВАЛИТЕТОТ НА СОРТАТА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Квалитет

Назив на испитуваната сорта – правост повторувања	дебелина на гранките
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Раководител на организацијата на здружен труд што врши испитување,

Образец 4

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата – изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТИТЕ НА ШИРОКОЛИСНИТЕ РАСТЕНИЈА НА ОТПОРНОСТ ОДНОСНО НА ОСЕТЛИВОСТ И СТЕПЕН НА ПРИСУСТВО НА БОЛЕСТИ И ШТЕТНИЦИ

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Болезни и штетници	Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експериментални услови	Интензитет на нападот во поле*	ЗАБЕЛЕШКА**
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____
_____	_____	_____	_____

- 1) Испитување на отпорноста на:
Endothia parasitica
Ceratocystis Ulmi
- 2) Утврдување на степенот на присуство на:

Болести и штетници	Резултати од испитувањето на отпорноста на сортата во експериментални услови	Интензитет на нападот во поле*	ЗАБЕЛЕШКА**
Nectria galligena bres			
Apiognomonia Errabunda (rob)			
Mitrosphaera Alphitoides			
Rosellinia quercina Hartig			
Tortrix viridana			
Verticillium Albo-Atrum Reinke			
Guignardia Aesculi (Peck)			
Ceratosystis Ulmi (Buisson)			
Scolytidea (Sipci)			
Endothia parasitica (Murr)			
Gnomonia Tiliae (Kleb)			
Noctria Galligena			
Acarina (Akari Grinie)			
Venturia Fraxini Aderh			
Gnomonia veneta Corytucha ciliata			
3. Други растителни болести и штетници			
-			
-			

*) Оценувањето се врши со оценки од 1 до 9 според критериумите од член 8 на овој правилник, во периодот на најинтензивното пројавување на болести и штетници.

**) Изведувачот на опитот во поле ги внесува во Забелешката своите забележувања за отпорноста односно за осетливоста на сортата на определени растителни болести и штетници.

Раководител на организацијата на здружен труд што врши испитување,

Образец 5

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата - изведувач на опитот)

РЕЗУЛТАТИ ОД ИСПИТУВАЊЕТО НА СОРТАТА ВО ЛАБОРАТОРИЈА

1. Назив на културата _____
2. Назив на испитуваната сорта _____
3. Година на испитувањето _____
4. Назив на опитното поле _____
5. Назив на локалитетот _____

Резултати од испитувањето на сортата			
Назив на испитуваната сорта повторно	специфична тежина, во kg	дебелина на влакненцата, во mm	должина на влакненцата, во mm

Раководител на организацијата на здружен труд што врши испитување,

Образец 6

(назив на организацијата на здружен труд што врши испитување на сортата - изведувач на опитот)

МЕТЕОРОЛОШКИ ПОДАТОЦИ ОД НАЈБЛИСКАТА МЕТЕОРОЛОШКА СТАНИЦА

Година _____

Место на набљудување _____

Месец	Температура миним. максим. средна	Мраз, последен	Врнежи, во mm	Број на сончеви денови
I				
II				
III				
IV				
V				
VI				
VII				
VIII				
IX				
X				
XI				
XII				

Раководител на организацијата на здружен труд што врши испитување,

89.

Врз основа на член 16, чл. 19 до 25, член 64а и член 66 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ”, бр. 49/76, 41/81, 26/84 и 71/86), а во согласност со одредбите на Одлуката за целите и задачите на заедничката монетарна политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1989 година („Службен лист на СФРЈ”, бр. 77/88), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА ПРИВРЕМЕНО УТВРДУВАЊЕ НА УСЛОВИТЕ ЗА КОРИСТЕЊЕ НА ПРИМАРНАТА ЕМИСИЈА ВО 1989 ГОДИНА

Оваа одлука привремено се утврдува учеството на средствата од примарната емисија во кредитите на банки-

те за намените утврдени со Одлуката за целите и задачите на заедничката монетарна политика и на заедничките основи на кредитната политика во 1989 година („Службен лист на СФРЈ“ бр. 77/88), до денот на влегувањето во сила на прописите за условите за користење на примарната емисија во 1989 година, и тоа:

- 1) за извоз на стоки и услуги за готово на конвертибилното подрачје – во височина до 20%;
- 2) за извоз на стоки на комерцијален кредит – во височина до 18%;
- 3) за извоз на стоки и услуги на кредит во земјите во развој – во височина до 25%;
- 4) за извоз на опрема и бродови на кредит и изведување на инвестициони работи во странство на кредит – во височина до 22%.

По исклучок од одредбата под 4, за извоз на бродови над 2.000 компензирани бруто регистарски тони на кредит – во височина до 30%;

5) за извоз на опрема и бродови и изведување на инвестициони работи во странство на кредит – Воениот сервис може да ја користи примарната емисија – во височина до 52%;

6) за извоз на опрема и бродови на кредит и изведување на инвестициони работи во странство на кредит – Југословенската банка за меѓународна економска соработка може да ја користи примарната емисија – во височина до 72%;

7) за производство и подготовка на стоки и услуги за извоз – во височина до 13%, а ако производство и подготовка на стоки и услуги се врши за извоз, чиј рок на наплата е договорен до 20 дена – примарната емисија може да се користи – во височина до 48%.

По исклучок од одредбата под 7, за производство и подготовка на бродови над 2.000 компензирани бруто регистарски тони за извоз – во височина до 24%;

8) за подготовка за вршење на туристички услуги на странски туристи – во височина до 28%;

9) за производство и подготовка на стоки за извоз по договорени работи што се наплатуваат во готово, а кои ги финансира Меѓународната банка за обнова и развој, нејзините афилијации и EUROFIMA – во височина до 15%;

10) за побарувања од Меѓународната банка за обнова и развој по основ на извршени и платени работи и вградена опрема по инвестициони програми во СФРЈ – во височина до 25%;

11) за побарувања чија наплата се одлага во согласност со посебен сојузен закон – во височина до 22%;

12) за извоз што се реализира во рамките на заеднички програми за производство и извоз на определени производи – во височина до 22%;

13) за производство и подготовка што се реализира во рамките на заеднички програми за производство и извоз на определени производи односно група производи, чија наплата е договорена до 20 дена – во височина до 48%; наплата на извоз договорена до 30 дена – во височина до 22%, а наплата на извоз договорена во рок подолг од 30 дена – во височина до 18%.

По исклучок од одредбата под 13, за производство и подготовка во рамките на заедничка програма, чиј извоз се врши во прекуокеански земји чија наплата е договорена до 90 дена – во височина до 22%;

14) за општествено организирано производство на пченица (меркантилна и семенска), пченка (меркантилна и семенска), сончоглед (меркантилен и семенски), соја, маслодајна репка, маслиници, оризова арпа, шеќерна репка и тутун – во височина до 40%;

15) за општествено организирано одгледување на расен приплоден подмладок во сточарството (говеда, свињи и овци) – во височина до 40%;

16) за општествено организирано гоеење на добиток (говеда, свињи и овци), гоеење на живина (пилиња, гуски, пајки и мисирки), гоеење на риби и производство на млеко – во височина до 40%;

17) за сезонски залихи на определени земјоделски и прехранбени производи, и тоа: пченица, оризова арпа-ориз, маслодајни култури (вклучувајќи и соја), сурово масло за јадење, пченка, шеќерна репка – шеќер и тутун – во височина до 56%;

18) за сезонски залихи на трпезно грозје и јаболка во ладилници, залихи на месо во ладилници и залихи на млечни преработки (вклучувајќи млеко во прав) – во висо-

чина до 12%, а за залихи на вино во винарски визби на општествениот сектор – во височина до 24%;

19) за стоковни резерви на определени земјоделски и прехранбени производи, и тоа: меркантилна пченица, сурово масло за јадење, меркантилна пченка, тутун и шеќер – во височина до 56%, а за резерви на други производи – во височина до 15%;

20) за производство на вештачки ѓубрива – во височина до 12%;

21) за сезонски залихи на вештачки ѓубрива – во височина до 20%.

2. Народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини во 1989 година не можат да даваат кредити и други пласмани од примарната емисија за:

1) купување на хартии од вредност и давање кредити на банките врз основа на тие хартии;

2) кредитирање на извозот на стоки и услуги на клириншкото валутно подрачје, вклучувајќи и кредитирање на производство и подготовка на стоки и услуги за извоз на тоа подрачје;

3) залихи на јаглен од домашно производство;

4) увоз на природен гас од земји од определени валутни подрачја;

5) давање кредити на банките врз подлога на кредити дадени на граѓаните врз основа на дефинитивна продажба на девизи.

3. Во поглед на другите услови што не се регулирани со одредбите на оваа одлука, ќе се применат одредбите на Одлуката за условите за користење на примарната емисија во 1988 година („Службен лист на СФРЈ“, 19/88, 27/88, 35/88, 37/88, 41/88, 43/88, 55/88, 60/88, 66/88 и 76/88) и на Одлуката за општите услови, начинот и постапката за користење и враќање на примарната емисија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 14/84, 10/85 и 32/85).

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 14
9 февруари 1989 година
Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија,
Душан Влатковиќ, с. р.

90.

Врз основа на член 17, член 64а став 1 точка 3 и член 6 став 2 од Законот за Народната банка на Југославија и за единственото монетарно работење на народните банки на републиките и народните банки на автономните покраини („Службен лист на СФРЈ“, бр. 49/76, 41/81, 26/84 и 71/86), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНА НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНАТА РЕЗЕРВА НА БАНКИТЕ КАЈ НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА

1. Во Одлуката за задолжителната резерва на банките кај Народната банка на Југославија („Службен лист на СФРЈ“, бр. 87/87, 4/88, 10/88, 29/88, 38/88, 59/88 и 65/88), во точка 2 по став 2 се додава став 3, кој гласи:

„По исклучок од став 1 на оваа точка, за периодот од 11 февруари до 10 април 1989 година, банките на депозитите од тој став ќе пресметаат и издвојат задолжителна резерва по стапка од 15%.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ“.

О. бр. 16
9 февруари 1989 година
Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија,
Душан Влатковиќ, с. р.

91.

Врз основа на член 9 ст. 1 и 2 и член 10 од Законот за вршење на менувачки работи и промет на ефективни странски пари во Југославија („Службен лист на СФРЈ”, бр. 61/82 и 40/84), Советот на гувернерите донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ НА ОДЛУКАТА ЗА НАЧИНОТ И РОКОВИТЕ ЗА ОДОБРУВАЊЕ НА АВАНСИ, ИСПРАКАЊЕ, ПОЛАГАЊЕ И ПРЕНОС НА ДЕВИЗИ НА СМЕТКИТЕ НА НАРОДНАТА БАНКА НА ЈУГОСЛАВИЈА ОСТВАРЕНИ СО ОТКУП НА ЕФЕКТИВНИ СТРАНСКИ ПАРИ, ЧЕКОВИ, КРЕДИТНИ ПИСМА И СО ПРОДАЖБА НА БЕНЗИНСКИ БОНОВИ

1. Во Одлуката за начинот и роковите за одобрување на аванси, испраќање, полагање и пренос на девизи на сметките на Народната банка на Југославија остварени со откуп на ефективни странски пари, чекови, кредитни писма и со продажба на бензински бонови („Службен лист на СФРЈ”, бр. 65/88) во точка 3 став 1 зборовите: „две последни декади” се заменуваат со зборовите: „во декадата за која се поднесува пресметката”.

Во точка 4 став 2 зборовите: „во две последни декади” се заменуваат со зборовите: „во декадата за која се поднесува пресметката”.

2. Оваа одлука влегува во сила осмиот ден од денот на објавувањето во „Службен лист на СФРЈ”.

О. бр. 5
2 февруари 1989 година
Белград

Претседател
на Советот на гувернерите
гувернер
на Народната банка на
Југославија,
Душан Влатковиќ, с. р.

92.

Врз основа на член 40 точ. 1 до 5 и точка 8 и член 93 став 5 од Законот за вкупниот приход и доходот („Службен лист на СФРЈ”, бр. 72/86, 42/87, 65/87, 87/87, 31/88, 46/88 и 61/88), Сојузниот завод за статистика утврдува и објавува

ЕДИНСТВЕНИ КОЕФИЦИЕНТИ

ЗА РЕВАЛОРИЗАЦИЈА НА ОСНОВНИТЕ И ДРУГИ ОПШТЕСТВЕНИ СРЕДСТВА, ПОРАСТ НА ЦЕНИТЕ НА ПРОИЗВОДИТЕЛИТЕ НА ИНДУСТРИСКИ ПРОИЗВОДИ И ПРОЦЕНТ НА РАСТЕЖОТ НА ЖИВОТНИТЕ ТРОШОЦИ

1. Единствениот коефициент, спрема индексот на цените на производителите на индустриски производи за јануари 1989 година во однос на декември 1988 година, изнесува 0,190.

2. Единствениот коефициент, спрема просечниот месечен индекс на цените на производителите на индустриски производи за јануари 1989 година во однос на декември 1988 година, изнесува 0,190.

3. Порастот на цените на производителите на индустриски производи во јануари во однос на декември 1988 година изнесува 19,0%.

4. Просечниот растеж (процент) на животните трошоци во СФРЈ во јануари 1989 година во однос на просекот на животните трошоци во 1988 година изнесува 110,8%.

Бр. 001-486/1
6 февруари 1989 година
Белград

Директор
на Сојузниот завод
за статистика,
д-р Драгутин Груповиќ, с. р.

УСТАВЕН СУД НА ЈУГОСЛАВИЈА

ОДЛУКА

ЗА ОЦЕНУВАЊЕ НА УСТАВНОСТА НА ОДЛУКАТА НА РАБОТНИЧКИОТ СОВЕТ НА РАБОТНАТА ОРГАНИЗАЦИЈА „МЕСНА ИНДУСТРИЈА ПОЖАРЕВАЦ – МИП”, ВО ПОЖАРЕВАЦ И СПРОТИВНОСТА НА ТАА ОДЛУКА СО СОЈУЗНИОТ ЗАКОН

1. Под повод иницијативата на Момчило Обрадовиќ, од Батуша, Мало Црвике, Уставниот суд на Југославија, со решението У број 33/88 од 13 септември 1988 година, поведе постапка за оценување на уставноста на Одлуката на Работничкиот совет на Работната организација „Месна индустрија Пожаревац – МИП”, во Пожаревац, од 26 октомври 1978 година и спротивноста на таа одлука со Законот за основите на банкарскиот и кредитниот систем и со Законот за паричниот систем.

2. Со оспорената одлука е определено дека Работничкиот совет на Работната организација „Месна индустрија Пожаревац – МИП”, во Пожаревац ја прифаќа исплатата на месечните аконтации на личните доходи преку Основната банка во Пожаревац со отворање на штедните книшки или тековни сметки.

3. Во одговорот на решението на Уставниот суд на Југославија за поведување постапка, Работната организација „Месна индустрија Пожаревац – МИП”, во Пожаревац, изнесе мислење дека со таа одлука не се ограничува слободата на работниците да располагаат со своите парични средства, бидејќи условот за примената на таа одлука е слободно изразената волја на работникот односно неговата согласност да прима аконтација на личниот доход на еден од начините предвидени со одлуката и дека без потпис на пристапницата кај банката одлуката не произведува правно дејство. Затоа наведената организација смета дека оспорената одлука е согласна со Уставот на СФРЈ и дека не е во спротивност со сојузниот закон.

4. Со одредбата на член 259 став 2 од Уставот на СФРЈ е утврдено платниот промет да се врши по единствените начела утврдени со сојузниот закон, а со одредбата на член 198 став 2 од Уставот на СФРЈ е утврдено дека не можат да се повредуваат или ограничуваат правата на човекот, освен во случаите и во постапката што се пропишани со закон.

Со одредбите на член 2 од Законот за паричниот систем („Службен лист на СФРЈ”, бр. 49/76, 61/82 и 71/86) е утврдена правото на работниците и граѓаните слободно да располагаат со своите парични средства, а со одредбите на чл. 184 до 186 од Законот за основите на банкарскиот и кредитниот систем („Службен лист на СФРЈ”, бр. 70/85, 9/86, 34/86 и 65/87) е пропишано банката или друга финансиска организација да може да ги води тековните сметки на граѓаните, но врз основа на договор што ќе го склучи со граѓанинот (член 204).

5. Уставниот суд на Југославија смета дека со оспорената одлука е утврдена обврска за сите работници на наведената работна организација да примаат аконтации на личните доходи преку определена банка – Основната банка во Пожаревац со отворање на штедни книшки или тековни сметки. Со наведената одлука не е утврдено дека услов за примената на таа одлука е претходно дадената согласност на работникот да прима аконтација на личниот доход преку банка, туку е утврдена обврската работниците да примаат аконтации на личните доходи преку определена банка, а работникот е слободен сам да одлучи дали личниот доход ќе го прима преку штедна книшка или со отворање на тековна сметка, а не и во готови пари.

Според сфаќањето на Уставниот суд на Југославија, наведената работна организација, како и секоја друга организација, исплатата на аконтациите на личните доходи може да ја довери на определена банка, но не може да ги присилува работниците да отвораат штедни книшки или тековни сметки и да пропише обврска личните доходи да им се исплатуваат само на тој начин.

Тргувајќи од наведените одредби на Уставот на СФРЈ, според кои правата на граѓаните, утврдени со сојузен закон, не можат да им се ограничуваат, освен во случа-

ите и во постапката што се пропишани со закон, Уставниот суд на Југославија оцени дека оспорената одлука не е во согласност со Уставот на СФРЈ и дека е во спротивност со Законот за основите на банкарскиот и кредитниот систем и со Законот за паричниот систем.

6. Уставниот суд на Југославија, врз основа на член 375 од Уставот на СФРЈ и член 36 став 2 од Деловникот на Уставниот суд на Југославија, на седницата одржана на 22 декември 1988 година, донесе

О д л у к а

1. Се укинува Одлуката на Работничкиот совет на Работната организација „Месна индустрија Пожаревац – МИП“, во Пожаревац, од 26 октомври 1978 година.

2. Оваа одлука да се објави на начинот како што се објавуваат самоуправните општи акти на Работната организација „Месна индустрија Пожаревац – МИП“, во Пожаревац, и во „Службен лист на СФРЈ“.

Оваа одлука Уставниот суд на Југославија ја донесе во состав: претседател на Судот проф. д-р Бранислав Ивановиќ и членовите на Судот: Хрвое Бачиќ, Божидар Булатовиќ, м-р Милован Бузациќ, м-р Крсте Чаловски, д-р Александар Фира, Омер Ибрахимагиќ, Димче Козаров, д-р Иван Кристан, Велько Марковиќ, Милосав Стијовиќ и Душан Штрбац.

У. бр. 33/88
22 декември 1988 година
Белград

Претседател
на Уставниот суд на
Југославија,
д-р Бранислав Ивановиќ, с. р.

ОДЛИКУВАЊА

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

– врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

одликува:

О д С Р Србија

– по повод седумдесетгодишнината од плодното поетско творештво, а за извонредни дела кои со свежината на уметничкиот израз и хуманистичката содржина, проткаени со благородност и љубов кон човекот и поднебјето на нашата земја, придонесе кон афирмација на српската и југословенската култура

СО ОРДЕН ЈУГОСЛОВЕНСКО ЗНАМЕ СО ЛЕНТА

Максимовиќ Михајла Десанка.

Бр. 76
12 август 1988 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

– врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

о д л и к у в а

– за заслуги во негувањето на врските со татковината и патриотските чувства помеѓу југословенските иселеници, како и за придонес за развивање на пријателската соработка помеѓу Социјалистичка Федеративна Република Југославија и Канада

СО ОРДЕН ЈУГОСЛОВЕНСКО ЗНАМЕ СО ЗЛАТНА SBEЗДА

Летник Ивана Иван – иселеник од Канада.

Бр. 79
2 септември 1988 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

У К А З

ПРЕТСЕДАТЕЛСТВОТО НА СОЦИЈАЛИСТИЧКА ФЕДЕРАТИВНА РЕПУБЛИКА ЈУГОСЛАВИЈА

– врз основа на член 315 точка 8 од Уставот на Социјалистичка Федеративна Република Југославија одлучува да се

одликува:

О д С Р Словенија

– по повод седумдесетгодишнината од постоењето, а за особени заслуги и успеси постигнати во работата од значење за стопанскиот напредок на земјата

СО ОРДЕН НА ТРУДОТ СО СРЕБРЕНО ЗНАМЕ

Фабрика на азот – Руше.

Бр. 80
9 септември 1988 година
Белград

Претседател
на Претседателството на
СФРЈ,
Раиф Диздаревиќ, с. р.

СОДРЖИНА:

Страна

78. Одлука за определување на 29. шаховска олимпијада во Нови Сад, како настан по повод на кој во 1990 година ќе се издадат пригодни ковани пари — — — — —	229
79. Одлука за измена на Одлуката за увоз на стоки врз основа на претходно одржано јавно наддавање или врз основа на собирање понуди од определен најмал број понудувачи — — — — —	229
80. Одлука за измена на Одлуката за начинот на формирање на цените на производите во прометот на големо односно на мало — — — — —	229
81. Одлука за измена на Одлуката за начинот на формирање на цените на производите од увоз — — — — —	229
82. Одлука за задржување на цените на нафтата и дериватите на нафтата на затеченото ниво — — — — —	230

	Страна		Страна
83. Решение за утврдување на опремата што служи исклучиво за потребите на народната одбрана која е ослободена од плаќање царина — — — —	230	од испитувањето добиени на опитно поле и во лабораторија — — — — —	241
84. Решение за утврдување на опремата што служи исклучиво за потребите на народната одбрана која е ослободена од плаќање царина — — — —	230	89. Одлука за привремено утврдување на условите за користење на примарната емисија во 1989 година — — — — —	244
85. Правилник за единствениот метод за испитување на сорти на широколисни и иглолисни хортикултурни дрвја на опитно поле и лабораторија и за единствениот метод за обработка на резултатите од испитувањето добиени на опитно поле и во лабораторија — — — — —	230	90. Одлука за измена на Одлуката за задолжителната резерва на банките кај Народната банка на Југославија — — — — —	245
86. Правилник за единствениот метод за испитување на сорти иглолисни шумски растенија на опитно поле и во лабораторија и за единствениот метод за обработка на резултатите од испитувањата добиени на опитно поле и во лабораторија — — — — —	234	91. Одлука за измени на Одлуката за начинот и роковите за одобрување на аванси, испраќање, полагање и пренос на девизи на сметките на Народната банка на Југославија остварени со откуп на ефективни странски пари, чекови, кредитни писма и со продажба на бензински бонови — — — — —	246
87. Правилник за единствениот метод за испитување на сорти на тополи и врби на опитно поле и во лабораторија и за единствениот метод за обработка на резултатите од испитувањата добиени на опитно поле и во лабораторија — — — —	237	92. Единствени коефициенти за ревалоризација на основните и други општествени средства, пораст на цените на производителите на индустриски производи и процент на растежот на животните трошоци — — — — —	246
88. Правилник за единствениот метод за испитување на сортите на широколисни шумски растенија на опитно поле и во лабораторија и за единствен метод за обработка на резултатите		Одлука за оценување на уставноста на Одлуката на Работничкиот совет на Работната организација „Месна индустрија Пожаревац – МИП“ во Пожаревац и спротивноста на таа одлука со сојузниот закон — — — — —	246
		Одликувања — — — — —	247